

**FEDERATIE VAN
BRUSSELE OCMW'S**

BRULOCALIS, VERENIGING STAD & GEMEENTEN VAN BRUSSEL

UITSLUITING VAN DE WERKLOOSHEIDSUITKERINGEN

STAPSGEWIJZE HANDLEIDING

Einde van de werkloosheidsuitkeringen? Hulp nodig? Wat moet ik doen?

HET OCMW VAN JE GEMEENTE IS ER VOOR JOU...

Kreeg je onlangs een brief van de RVA met de precieze datum waarop je je werkloosheids- of inschakelingsuitkering verliest? Als dat het geval is, neem je het best eerst contact op met je adviseur bij Actiris en ga je actief op zoek naar werk of een opleiding. Meld je niet bij het OCMW van je gemeente voordat je recht op een werkloosheidsuitkering effectief gestopt is, want het OCMW zal niet meteen gevolg kunnen geven op je aanvraag voor het recht op maatschappelijke integratie zolang je recht op een werkloosheidsuitkering niet daadwerkelijk vervallen is.

Zodra je je werkloosheidsuitkering effectief kwijt bent (in de eerste week van januari, maart, april of later in 2026), neem je contact op met of ga je langs bij je OCMW. Zij zullen nagaan of je al dan niet recht hebt op een leefloon.

Welke stappen moet je dan volgen om te vermijden dat je zonder financiële middelen komt te zitten vanaf de datum waarop je uitkering stopt, zoals aangegeven door de RVA?

Stapsgewijze handleiding

Neem rechtstreeks contact op met je uitbetalingsinstelling of -kas (ABVV, ACV, ACLVB of HVW) voor meer informatie over de beslissing van de RVA.

Afhankelijk van je persoonlijke situatie zal je dossierbeheerder je zeggen bij welke overheidsdienst je terecht kan, zodat je niet zonder financiële middelen komt te zitten vanaf de datum waarop je werkloosheids- of inschakelingsuitkering wegvalt, zoals meegedeeld in de brief van de RVA.

Wanneer je geen werkloosheids- of inschakelingsuitkering meer ontvangt, kan dit ook gevolgen hebben voor:

- je **ziekteverzekering**: vraag in dit geval meer informatie aan je ziekenfonds;
- je **kinderbijslag**, als je die ontvangt op basis van je uitkeringen. Neem in dat geval contact op met je kinderbijslagfonds voor meer informatie.

2

Heb je geen andere inkomsten en kan je vanaf de datum waarop je geen recht meer hebt op een werkloosheids- of inschakelingsuitkering ook geen nieuwe inkomsten verwerven?

Neem dan contact op met het OCMW van de gemeente waar je **woont of gewoonlijk en permanent verblijft**, om steun aan te vragen.

Kan ik een principiële akkoord krijgen om een leefloon of sociale bijstand te ontvangen voordat ik uitgesloten word van mijn uitkering?

3

Nee. Zelfs als je al weet op welke dag je recht op een werkloosheidsuitkering stopt, kan het OCMW op voorhand niet weten hoe je financiële en gezinssituatie er precies zal uitzien op dat moment. Het kan dus niet vooraf nagaan of je dan aan de voorwaarden voor een leefloon zult voldoen.

4

Waarom contact opnemen met het OCMW?

Je recht op een werkloosheidsuitkering is stopgezet, je ontvangt je uitkeringen niet langer en bovendien:

- ben je het gezinshoofd en heeft je echtgenoot of echtgenote geen inkomen; of
- is het inkomen van je huishouden lager dan het bedrag van het leefloon (zie p. 15); of
- heb je geen ander inkomen en kun je geen nieuw inkomen verwerven.

Je kan **een leefloon (LL) of equivalent leefloon (ELL) of zelfs aanvullende sociale bijstand aanvragen** bij het OCMW van je gemeente.

Wat is een OCMW en wat doet het?

Elke Brusselse gemeente heeft een Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW).

De opdracht van het OCMW is om mensen en gezinnen te helpen die in de gemeente van het OCMW wonen en die niet over voldoende middelen beschikken om in hun basisbehoeften te voorzien.

Het OCMW helpt iedereen een waardig leven leiden. In dat kader kan het, afhankelijk van het OCMW van je gemeente, met name hulp en diensten aanbieden, zoals:

- Van baby's tot ouderen: kinderopvang, huiswerkscholen, rusthuizen, thuiszorg, enz.
- Mensen met financiële problemen: eenmalige hulp in natura zoals een voedselpakket, toegang tot een sociale winkel, een geldbedrag, financiële begeleiding, schuldbemiddeling, enz.
- Op zeer uiteenlopende gebieden: energie, aansluiting bij een ziekenfonds, tussenkomst in de medische of farmaceutische kosten, hulp bij huisvesting, huishoudelijke hulp, enz.
- In het kader van socioprofessionele inschakeling: begeleiding naar werk, ondersteuning bij een opleiding, enz.

Naargelang de behoeften van de gebruikers evalueert elk OCMW de diensten die het ontwikkelt. Daarom bieden niet alle OCMW's dezelfde diensten of vormen van bijstand die ze zelf moeten financieren.

Deze vormen van zogenaamde 'sociale' bijstand kunnen zeer uiteenlopend zijn en de hele bevolking aangaan, maar de vorm van bijstand die het OCMW eerst zal onderzoeken, is het recht op maatschappelijke integratie (RMI).

Als je je werkloosheidsuitkering verliest of verminderd ziet, zullen de sociale diensten van het bevoegde OCMW dus eerst nagaan of je recht hebt op een leefloon.

6

Tot welk OCMW moet ik mij richten?

In principe neem je contact op met het OCMW van je **gewone en werkelijke verblijfplaats**, dus de plaats waar je echt woont: waar je slaapt, eet en je dagelijkse activiteiten uitvoert.

Deze gewone verblijfplaats stemt normaal gezien overeen met je hoofdinschrijving in het bevolkingsregister, maar dat is niet altijd het geval.

Het OCMW zal je verblijfplaats **controleren** door middel van een huisbezoek.

In bepaalde zeer specifieke gevallen, die verband houden met je statuut of met de instelling waar je verblijft, primeert de administratieve situatie (hoofdinschrijving in het bevolkingsregister) op de feitelijke situatie of de plaats waar je daadwerkelijk verblijft.

Geen zorgen: als je contact opneemt met een OCMW dat niet bevoegd is, zal dit OCMW je aanvraag doorsturen naar het OCMW dat het bevoegd acht en je daarover informeren.

Hoe neem ik contact op met het OCMW?

Je kan op verschillende manieren bijstand aanvragen bij het OCMW:

- door je rechtstreeks te melden bij het onthaal van het OCMW van je woonplaats;
- telefonisch;
- per post;
- per mail;
- via het elektronisch platform van het OCMW of OCMW Online, als dat mogelijk is.

Het overzicht met de contactgegevens van de Brusselse OCMW's vind je helemaal achteraan in deze brochure.

Nadat je je hulpaanvraag ingediend hebt, ontvang je een bewijs van je aanvraag: een ontvangstbevestiging.

Het OCMW zal dan contact met je opnemen om een afspraak te maken voor een **sociaal onderzoek**.

Het sociaal onderzoek: waarom en hoe?

Een maatschappelijk werker voert een grondig sociaal onderzoek uit om te bepalen of je al dan niet over voldoende middelen beschikt en wat je staat van behoefte is.

Daarvoor verstrek je de maatschappelijk werker de nodige informatie en bewijzen over de inkomsten van alle personen in je huishouden van de laatste drie maanden en het bewijs van je uitgaven.

Het OCMW kijkt naar het volgende:

- het saldo op al je rekeningen (**zicht- en spaarrekeningen**);
- loon, werkloosheidsuitkering, ziekenfondsvergoedingen, pensioen, IGO;
- inkomensvervangende tegemoetkoming, integratietegemoetkoming, opleidingsvergoedingen, kinderbijslag, PWA ...;
- huurinkomsten, rente, onderhoudsgeld, beurzen, enz.;
- huur, servicekosten, hypotheek, kadastraal inkomen;
- elektriciteit, gas, water en verwarming;
- verzekeringen (brandverzekering, familiale verzekering, enz.);
- huisvestingskosten en gezinshulp;
- schoolgeld en kinderdagverblijf/kinderopvang;
- telefoon, tv en internet;
- onderhoudsgeld, medische kosten en ziekenfondsbijdragen;
- belastingen, vervoerskosten, bijdragen, enz.

8

volgende...

Deze analyses vormen samen het **sociaal onderzoek** van het OCMW. Aan de hand van dit methodologisch instrument kan de maatschappelijk werker alle nodige informatie verzamelen voor de verwerking van je aanvraag. Op die manier kan het OCMW bepalen welke je behoeften zijn waarin het moet voorzien zodat je **een menswaardig leven** kan leiden.

Concreet heeft het sociaal onderzoek twee doelstellingen:

- het mogelijk maken om vast te stellen dat aan de voorwaarden voor toekenning van de aangevraagde hulp voldaan is;
- het de maatschappelijk werker mogelijk maken om samen met jou te bepalen welke middelen het best aan je hulpaanvraag tegemoetkomen.

Voor de uitvoering van het sociaal onderzoek maakt de maatschappelijk werker gebruik van de volgende instrumenten:

- **Sociale permanentie:** dit is een **persoonlijk gesprek** met jou bij het OCMW. De maatschappelijk werker zal je je situatie laten uitleggen en je een aantal vragen stellen om goed te begrijpen hoe je probleem ontstaan is en te bekijken welke oplossing in aanmerking komt.
- **Huisbezoek:** de maatschappelijk werker spreekt een datum met je af om bij jou thuis langs te komen. Dankzij zo'n huisbezoek kan de maatschappelijk werker die je dossier beheert, zich een beter beeld van je leefomstandigheden en je **staat van behoeftigheid** vormen, zonder daarbij in je privéleven te dringen of een opdringerige controle uit te voeren.

Welke documenten moet ik verstrekken tijdens een sociale permanentie?

Doorgaans moet je de volgende documenten meenemen als je een afspraak hebt in het kader van een sociale permanentie:

- identiteitskaart;
- documenten die je inkomsten bewijzen (loonfiches, uitkeringen, enz.);
- documenten die je uitgaven bewijzen (huur, facturen en lasten);
- huurcontract;
- recente bankdocumenten (bv. rekeninguittreksels van zicht- en spaarrekening);
- elk document dat nuttig kan zijn om je situatie te beoordelen;
- ...

Afhankelijk van je persoonlijke situatie kunnen er echter andere specifieke documenten nodig zijn.

Wat is de bedoeling van een huisbezoek?

Tijdens een huisbezoek kan het OCMW de omvang van je behoeften beoordelen en nagaan of de aangevraagde hulp tegemoetkomt aan je behoeften. Met alle informatie die tijdens het huisbezoek verzameld werd, kan de maatschappelijk werker hulp op maat aanbieden en zo correct inspelen op je behoeften.

Mag ik een huisbezoek weigeren?

Neen, je mag een huisbezoek **niet weigeren**. Het maakt deel uit van het sociaal onderzoek. En het is belangrijk dat je samenwerkt met de maatschappelijk werker die je dossier beheert in het kader van je hulpaanvraag.

Bij weigering van een huisbezoek moet je je maatschappelijk werker uitleggen waarom, en wordt dit in het sociaal verslag genoteerd.

Een huisbezoek is trouwens verplicht en wettelijk in het kader van je hulpaanvraag bij het OCMW. Zo'n huisbezoek is niet bedoeld om de persoon die het OCMW om hulp vraagt te controleren. Maar het is wel een **wettelijk middel** waarvan het OCMW gebruikmaakt, zodat de maatschappelijk werker **die je dossier beheert** het **sociaal onderzoek** goed kan uitvoeren, met de bedoeling om je **gepaste hulp te bieden op basis van je persoonlijke situatie**.

12**Wat is een leefloon?**

Het leefloon is een van de vormen die het recht op maatschappelijke integratie kan aannemen. Het OCMW kent deze financiële hulp onder bepaalde voorwaarden toe aan mensen die in een situatie van bestaansonzekerheid verkeren, zodat zij een menswaardig leven kunnen leiden.

Het OCMW zal nagaan of je inkomen lager is dan het bedrag van het leefloon en of je op geen andere manier over middelen kan beschikken.

Wat zijn de voorwaarden om een (equivalent) leefloon te ontvangen?

- Gewoonlijk in België **verblijven**. Je gewone verblijfplaats moet in België gelegen zijn.
- **Meerderjarig** zijn (*minstens 18 jaar*) of daarmee gelijkgesteld (minderjarige die getrouwd is, minderjarige met een kind ten laste of minderjarige die zwanger is).
- **Belg** of (familielid van een) **EU-burger**, erkend politiek **vluchteling**, begunstigde van subsidiaire bescherming, staatloze of vreemdeling ingeschreven in het bevolkingsregister zijn.
- **Geen recht op andere uitkeringen** hebben.
- Over **onvoldoende middelen** beschikken. Dit geldt voor alle soorten inkomsten binnen het huishouden.
- **Bereid zijn om te werken**, tenzij dit om gezondheids- of billijkheidsredenen niet mogelijk is.

Komen mensen die eigenaar zijn van een huis of appartement ook in aanmerking voor een leefloon van het OCMW? Ja. Mensen die een woning bezitten, kunnen recht hebben op een leefloon in België, maar onder bepaalde voorwaarden en met strikte berekeningsregels. De maatschappelijk werker die je dossier beheert, kan je daar meer over vertellen.

Het is mogelijk dat je dan geen volledig leefloon ontvangt, maar dat je uitkering verlaagd wordt op basis van de waarde van je woning(en) of de huuropbrengsten van deze woning(en).

14

Hoeveel bedraagt het (equivalent) leefloon?

Op 1 februari 2025 bedraagt het (equivalent) leefloon:

Categorieën	Bedrag in euro op maandbasis
1. Samenwonende	876,13 euro
2. Alleenstaande	1.314,20 euro
3. Persoon met gezinslast	1.776,07 euro

15

Welke soorten bijstand en ondersteuning biedt het OCMW aan?

Afhankelijk van je persoonlijke situatie en je specifieke behoeften die de maatschappelijk werker belast met je dossier vastgesteld heeft, krijg je sociale ondersteuning op maat aangeboden:

- financiële hulp: eenmalige of regelmatige financiële steun, of zelfs een aanvulling op het inkomen;
- hulp bij een overmatige schuldenlast: schuldbemiddeling, budgetbeheer, individuele begeleiding, enz.;
- hulp bij administratieve en juridische procedures;
- hulp bij huisvesting: huurwaarborg, noodhuisvesting, enz.;
- energiehulp: sociale tarieven voor gas en elektriciteit, tegemoetkoming in de energiekosten, maatregelen en tips om energie te besparen, enz.;
- hulp op het vlak van gezondheidszorg;
- voedselhulp;
- psychologische hulp;
- begeleiding voor socioprofessionele inschakeling: hulp bij het vinden van een opleiding of werk;
- ...

Mag het OCMW mijn ouders of kinderen vragen om mij te helpen?

Ja. Het OCMW moet je vragen om een beroep te doen op je onderhoudsplichtigen of het kan die stappen zelfs in jouw plaats ondernemen. Het OCMW zal weliswaar beoordelen of dit aangewezen is, rekening houdend met je gezinssituatie en die van de onderhoudsplichtigen, maar ook met hun financiële draagkracht.

Socioprofessioneel inschakelingstraject

De OCMW's organiseren **socioprofessionele inschakelingstrajecten** voor werkzoekenden die een (equivalent) leefloon ontvangen. In het kader van zo'n traject krijg je socioprofessionele ondersteuning aangeboden door de aan jou toegewezen inschakelingsmedewerker om je een project voor socioprofessionele inschakeling te helpen bepalen. Er zal je ook gevraagd worden om een **geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI)** af te sluiten.

Het **GPMI** is een **instrument voor methodologische ondersteuning** dat specifiek is voor de OCMW's: je stelt samen met je maatschappelijk werker of begeleider een overeenkomst op basis van een welomschreven socioprofessioneel inschakelingsproject op. In deze overeenkomst staan je doelstellingen, rechten en plichten.

Afhankelijk van het inschakelingsproject dat je samen met je OCMW vastgelegd hebt, wordt regelmatige opvolging voorzien. Dat kan gaan over opleidingen of het actief zoeken naar werk, eventueel via partnerorganisaties van het OCMW (Werkwinkels, Bruxelles Formation, VDAB, enz.).

De dienst voor socioprofessionele inschakeling van je OCMW kan je ook hulp bieden in de vorm van tewerkstelling. Daarvoor gaat het OCMW een zogenaamd **Contract voor Inschakelingsbetrekking (art. 60, §7)** met jou aan.

18

Hulp nodig bij het zoeken naar werk?

Actiris is de Brusselse gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling en begeleidt werkzoekenden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De dienst helpt hen om (weer) aan het werk te gaan.

Om door Actiris begeleid te worden, moet je je **inschrijven als werkzoekende**. Tijdens je eerste gesprek met een referentieconsulent van Actiris ontvang je een **attest** van deze inschrijving. Hou dit inschrijvingsbewijs goed bij. Je OCMW zal er ook naar vragen.

Weet ook dat Actiris, in samenwerking met de Brusselse OCMW's, infosessies in groep organiseert voor iedereen die uitgesloten is van een werkloosheids- of inschakelingsuitkering. Vergeet dus zeker niet te reageren op de **uitnodiging** van Actiris voor zo'n infosessie.

Hoelang duurt het voordat ik na het indienen van mijn aanvraag een beslissing krijg van het OCMW? Voor hoelang heb ik recht op een leefloon?

Binnen hoeveel tijd? De wet stelt dat het OCMW binnen 30 kalenderdagen na ontvangst van de aanvraag een beslissing moet nemen.

Je krijgt dan binnen 8 dagen bericht over de beslissing:

- per aangetekende brief met de post; of
- via persoonlijke afgifte bij het OCMW met ondertekening van een ontvangstbewijs.

Je actieve medewerking aan het sociaal onderzoek is vereist om de termijnen te respecteren.

Voor hoelang? Je hebt recht op een leefloon zolang je voldoet aan de voorwaarden om er recht op te hebben.

Zodra je niet meer aan de voorwaarden voldoet, heb je geen recht meer op een leefloon.

Het OCMW controleert minstens één keer per jaar of je nog altijd voldoet aan de voorwaarden voor een leefloon.

Je moet het OCMW op de hoogte brengen van iedere wijziging in je financiële of gezinssituatie (bijvoorbeeld, je hebt een nieuwe job, je verhuist naar een andere gemeente, je gaat bij iemand inwonen, enz.).

Wat moet ik doen als ik niet akkoord ga met de beslissing van het OCMW?

De beslissing van het OCMW wordt zowel feitelijk als juridisch gemotiveerd. Dat betekent dat de motivering verwijst naar de feiten, vermeldt welke rechtsregels er toegepast werden, en toelicht hoe en waarom die rechtsregels op basis van de vermelde feiten tot deze beslissing geleid hebben.

Als het OCMW op basis van het sociaal onderzoek overweegt te beslissen om je geen hulp te bieden, word je geïnformeerd over de mogelijkheid om gehoord te worden voor de raadsleden van het orgaan dat bevoegd is om de beslissing te nemen (vraag je maatschappelijk werker om een hoorzitting aan te vragen voor het interne orgaan van het OCMW).

Als je niet akkoord gaat met de uiteindelijke beslissing, kan je:

- de maatschappelijk werker die belast is met je dossier om uitleg vragen over de beslissing;
- binnen drie maanden vanaf de kennisgeving van de beslissing beroep aantekenen bij de arbeidsrechtbank van Brussel. In de beslissing van het OCMW staat hoe en waar je beroep kan aantekenen.

Lijst van de Brusselse OCMW's en hun contactgegevens

OCMW	Adres	Telefoon	Website
Anderlecht	Raymond Vander Bruggenlaan 62-64, 1070 Anderlecht	☎ 02 529 41 20	Klik op de link
Oudergem	Paepedellelaan 87, 1160 Oudergem	☎ 02 679 94 10	Klik op de link
Sint-Agatha-Berchem	De Selliers de Moranvilleaan 91, 1082 Sint-Agatha-Berchem	☎ 02 482 13 55	Klik op de link
Brussel	Hoogstraat 296, 1000 Brussel	☎ 02 543 63 39	Klik op de link
Etterbeek	Beckersstraat 4, 1040 Etterbeek	☎ 02 627 22 57	Klik op de link
Evere	Olympiadenlaan 2, 1140 Evere	☎ 02 247 65 65	Klik op de link
Vorst	Pastoorstraat 35, 1190 Vorst	☎ 02 349 63 00	Klik op de link
Ganshoren	Keizer Karellaan 30-3, 1083 Ganshoren	☎ 02 436 63 63	Klik op de link
Elsene	Jean Paquotstraat 63b, 1050 Elsene	☎ 02 563 57 00	Klik op de link
Jette	St-Pieterskerkstraat 47, 1090 Jette	☎ 02 422 46 11	Klik op de link
Koekelberg	François Delcoignestraat 39, 1081 Koekelberg	☎ 02 412 16 52	Klik op de link
Sint-Jans-Molenbeek	Alphonse Vandenpeereboomstraat 14, 1080 Sint-Jans-Molenbeek	☎ 02 412 53 11	Klik op de link
Sint-Gillis	Fernand Bernierstraat 40, 1060 Sint-Gillis	☎ 02 600 54 11	Klik op de link
Sint-Joost-ten-Node	Rue Verbist 88, 1210 Saint-Josse-ten-Noode	☎ 0800 35 254	Klik op de link
Schaarbeek	Auguste Reyerslaan 70, 1030 Schaarbeek	☎ 02 240 30 80	Klik op de link
Ukkel	Alsebergsesteenweg 860, 1180 Ukkel	☎ 02 370 75 11	Klik op de link
Watermaal-Bosvoorde	Vorstlaan 68, bus 8, 1170 Watermaal-Bosvoorde	☎ 0800 35 195	Klik op de link
Sint-Lambrechts-Woluwe	Gulledelle 98, 1200 Sint-Lambrechts-Woluwe	☎ 02 777 75 31	Klik op de link
Sint-Pieters-Woluwe	Shetlanderdreef 15, 1150 Sint-Pieters-Woluwe	☎ 02 773 59 00	Klik op de link

**FEDERATIE VAN
BRUSSELE OCMW'S**

BRULOCALIS, VERENIGING STAD & GEMEENTEN VAN BRUSSEL

www.brulocalis.brussels